Donderdag 21 januari 2021

P9_TA(2021)0024

Het genderperspectief in de COVID-19-crisis en de periode na de crisis

Resolutie van het Europees Parlement van 21 januari 2021 over het genderperspectief in de COVID-19-crisis en de periode na de crisis (2020/2121(INI))

(2021/C 456/18)

Het Europees Parlement,

— gezien artikel 2 en artikel 3, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie en de artikelen 6, 8 en 153 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

— gezien artikel 23 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,

— gezien de Europese pijler voor sociale rechten, en met name de beginselen 2, 3, 5, 9, 10, 16 en 20,

— gezien de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling, het beginsel dat niemand aan zijn lot mag worden overgelaten, en met name doelstelling 1, die erop gericht is armoede uit te bannen, doelstelling 3, die erop gericht is dat mensen gezond kunnen leven, doelstelling 5, die erop gericht is gendergelijkheid te verwezenlijken en de levensomstandigheden van vrouwen te verbeteren, en doelstelling 8, die erop gericht is duurzame en economische groei te verwezenlijken,

— gezien het Verdrag van de Verenigde Naties van 18 december 1979 inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen,

— gezien artikel 6 van het Verdrag van de Verenigde Naties van 3 mei 2008 inzake de rechten van personen met een handicap,

— gezien het bestaan, sinds 1975, van EU-richtlijnen inzake verschillende aspecten van de gelijke behandeling van vrouwen en mannen (Richtlijnen 79/7/EEG ([1]), 86/613/EEG ([2]), 92/85/EEG ([3]) en 2004/113/EG ([4]) van de Raad, Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad ([5]), Richtlijn 2010/18/EU van de Raad ([6]) en Richtlijn 2010/41/EU van het Europees Parlement en de Raad ([7])),

— gezien Richtlijn (EU) 2019/1158 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven voor ouders en mantelzorgers en tot intrekking van Richtlijn 2010/18/EU van de Raad ([8]),

— gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (het "Verdrag van Istanbul"),

— gezien de mededeling van de Commissie van 5 maart 2020, getiteld "Een Unie van gelijkheid: strategie voor gendergelijkheid 2020-2025" (COM(2020)0152),

---

([1]) Richtlijn 79/7/EEG van de Raad van 19 december 1978 betreffende de geleidelijke tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van de sociale zekerheid (PB L 6 van 10.1.1979, blz. 24).

([2]) Richtlijn 86/613/EEG van de Raad van 11 december 1986 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen, de landbouwsector daarbij inbegrepen, en tot bescherming van het moederschap (PB L 359 van 19.12.1986, blz. 56).

([3]) Richtlijn 92/85/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie (tiende bijzondere richtlijn in de zin van artikel 16, lid 1, van Richtlijn 89/391/EEG) (PB L 348 van 28.11.1992, blz. 1).

([4]) Richtlijn 2004/113/EG van de Raad van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten (PB L 373 van 21.12.2004, blz. 37).

([5]) Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep (PB L 204 van 26.7.2006, blz. 23).

([6]) Richtlijn 2010/18/EU van de Raad van 8 maart 2010 tot uitvoering van de door BUSINESSEUROPE, UEAPME, het CEEP en het EVV gesloten herziene raamovereenkomst en tot intrekking van Richtlijn 96/34/EG (PB L 68 van 18.3.2010, blz. 13).

([7]) Richtlijn 2010/41/EU van het Europees Parlement en de Raad van 7 juli 2010 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen en tot intrekking van Richtlijn 86/613/EEG van de Raad (PB L 180 van 15.7.2010, blz. 1).

([8]) PB L 188 van 12.7.2019, blz. 79.

Donderdag 21 januari 2021

— gezien het gezamenlijke werkdocument van 21 september 2015 getiteld "Gender Equality and Women's Empowerment: Transforming the Lives of Girls and Women through EU External Relations 2016-2020" (SWD(2015)0182),

— gezien het voorstel voor een besluit van de Raad van 4 maart 2016 over de sluiting, door de Europese Unie, van het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (COM(2016)0109),

— gezien zijn resolutie van 13 februari 2020 over de EU-prioriteiten voor de 64e vergadering van de Commissie van de VN inzake de positie van de vrouw ([9]),

— gezien zijn resolutie van 30 januari 2020 over de loonkloof tussen mannen en vrouwen ([10]),

— gezien zijn resolutie van 13 februari 2019 over verslechteringen op het gebied van de rechten van de vrouw en gendergelijkheid in de EU ([11]),

— gezien zijn resolutie van 28 november 2019 over de toetreding van de EU tot het Verdrag van Istanbul en andere maatregelen ter bestrijding van gendergerelateerd geweld ([12]),

— gezien zijn resolutie van 15 november 2018 over de zorgdiensten in de EU ter bevordering van gendergelijkheid ([13]),

— gezien zijn resolutie van 29 november 2018 over de situatie van vrouwen met een handicap ([14]),

— gezien zijn resolutie van 17 april 2018 over het versterken van de positie van vrouwen en meisjes via de digitale sector ([15]),

— gezien zijn resolutie van 16 januari 2018 over vrouwen, gendergelijkheid en klimaatrechtvaardigheid ([16]),

— gezien zijn resolutie van 3 oktober 2017 over de economische empowerment van vrouwen in de particuliere en openbare sector in de EU ([17]),

— gezien zijn resolutie van 14 juni 2017 over de noodzaak van een EU-strategie tot beëindiging en preventie van de genderpensioenkloof ([18]),

— gezien zijn resolutie van 14 maart 2017 over gelijkheid tussen mannen en vrouwen in de Europese Unie 2014-2015 ([19]),

— gezien zijn resolutie van 4 april 2017 over vrouwen en hun rol in plattelandsgebieden ([20]),

— gezien zijn resolutie van 14 februari 2017 over de bevordering van gendergelijkheid in de geestelijke gezondheid en het klinisch onderzoek ([21]),

---

([9]) Aangenomen teksten, P9_TA(2020)0039.
([10]) Aangenomen teksten, P9_TA(2020)0025.
([11]) PB C 449 van 23.12.2020, blz. 102.
([12]) Aangenomen teksten, P9_TA(2019)0080.
([13]) PB C 363 van 28.10.2020, blz. 80.
([14]) PB C 363 van 28.10.2020, blz. 164.
([15]) PB C 390 van 18.11.2019, blz. 28.
([16]) PB C 458 van 19.12.2018, blz. 34.
([17]) PB C 346 van 27.9.2018, blz. 6.
([18]) PB C 331 van 18.9.2018, blz. 60.
([19]) PB C 263 van 25.7.2018, blz. 49.
([20]) PB C 298 van 23.8.2018, blz. 14.
([21]) PB C 252 van 18.7.2018, blz. 99.

— gezien zijn resolutie van 8 maart 2016 over de situatie van vrouwelijke vluchtelingen en asielzoekers in de EU ([22]),

— gezien zijn resolutie van 19 januari 2016 over externe factoren die een obstakel vormen voor vrouwelijke ondernemers in Europa ([23]),

— gezien zijn resolutie van 9 september 2015 over glazen plafonds in de wetenschappelijke en universitaire loopbaan van vrouwen ([24]),

— gezien zijn resolutie van 9 juni 2015 over de EU-strategie voor de gelijkheid van vrouwen en mannen na 2015 ([25]),

— gezien de conclusies van de Raad van 10 december 2019 over gendergelijke economieën in de EU: volgende stappen,

— gezien het verslag van de Internationale Arbeidsorganisatie van 27 mei 2020, getiteld "COVID-19 and the world of work. Fourth edition",

— gezien de analyse van de IAO getiteld "Sectoral impact, responses and recommendations related to COVID-19",

— gezien het verslag van de OESO van april 2020 getiteld "Women at the core of the fight against COVID-19",

— gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 6 maart 2019 getiteld "2019 Report on equality between women and men in the EU" (SWD(2019)0101),

— gezien het verslag van UN Women van 9 april 2020 getiteld "The Impact of COVID-19 on Women",

— gezien het verslag van UN Women van 2 september 2020getiteld "From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19",

— gezien de publicatie van UN Women getiteld "Online and ICT* Facilitated Violence against Women and Girls during COVID-19",

— gezien het verslag van het Bevolkingsfonds van de VN (UNFPA) van 27 april 2020 getiteld "Impact of the COVID-19 Pandemic on Family Planning and Ending Gender-based Violence, Female Genital Mutilation and Child Marriage",

— gezien de verklaring van UNFPA van 28 april 2020 getiteld "Millions more cases of violence, child marriage, female genital mutilation, unintended pregnancy expected due to the COVID-19 pandemic",

— gezien de verklaring van de voorzitter van de Groep van deskundigen van de Raad van Europa inzake actie tegen geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (GREVIO), Marceline Naudi, van 24 maart 2020 over de noodzaak om in tijden van een pandemie vast te houden aan de normen van het Verdrag van Istanbul,

— gezien het verslag van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek (JRC) getiteld "How will the COVID-19 crisis affect existing gender divides in Europe?",

---

([22]) PB C 50 van 9.2.2018, blz. 25.
([23]) PB C 11 van 12.1.2018, blz. 35.
([24]) PB C 316 van 22.9.2017, blz. 173.
([25]) PB C 407 van 4.11.2016, blz. 2.

Donderdag 21 januari 2021

— gezien de index voor gendergelijkheid van het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) voor 2019, die op 15 oktober 2019 werd gepubliceerd,

— gezien het verslag van EIGE van 29 mei 2019 getiteld "Tackling the gender pay gap: not without a better work-life balance",

— gezien het verslag van EIGE van 5 maart 2020 getiteld "Beijing + 25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States",

— gezien de gegevensset van 2020 van de enquête van Eurofound getiteld "Living, Working and COVID-19",

— gezien de enquête van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) van 14 mei 2020 getiteld "A long way to go for LGBTI equality",

— gezien het verslag van het FRA van 5 april 2018 getiteld "A persisting concern: anti-Gypsyism as a barrier to Roma inclusion",

— gezien de enquête van het FRA van 5 maart 2014 getiteld "Violence against women: an EU-wide survey",

— gezien de beleidsnota van ILGA Europa getiteld "COVID-19: domestic violence against LGBTI people",

— gezien de publicatie van de Europese Vrouwenlobby getiteld "Putting equality between women and men at the heart of the response to COVID-19 across Europe",

— gezien de publicatie van IPPF European Network getiteld "How to address the impact on women, girls and vulnerable groups and their sexual and reproductive safety",

— gezien de beleidsnota van de Europese Vrouwenlobby getiteld "Walk-the-talk: EU funds must mirror women's equality",

— gezien de beleidsnota van de Europese Vrouwenlobby getiteld "Women must not pay the price for COVID-19!",

— gezien de studie van professor Sabine Oertelt-Prigione van 27 mei 2020 getiteld "The impact of sex and gender in the COVID-19 pandemic",

— gezien het gezamenlijke verslag van het Europees parlementair forum voor seksuele en reproductieve rechten en de Europese antenne van de Internationale Federatie voor Ouderschapsplanning getiteld "Sexual and Reproductive Health and Rights during the COVID-19 pandemic", gepubliceerd op 22 april 2020,

— gezien artikel 54 van zijn Reglement,

— gezien het verslag van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid (A9-0229/2020),

A. overwegende dat de COVID-19-crisis en de gevolgen ervan een duidelijk genderperspectief hebben, aangezien ze vrouwen en mannen op een andere manier treffen, en dat ze de bestaande ongelijkheden en tekortkomingen met betrekking tot gendergelijkheid en de rechten van vrouwen duidelijk hebben gemaakt; overwegende dat er daarom een genderbewuste respons nodig is;

B. overwegende dat COVID-19 verschillende groepen in de maatschappij op verschillende manieren en in verschillende mate treft, met inbegrip van vrouwen en mannen, jongeren, ouderen, personen met een handicap, slachtoffers van gendergerelateerd en huiselijk geweld, personen met verschillende socio-economische achtergronden, kinderen, alleenstaande ouders, en minderheidsgroepen, waaronder de Roma, LGBTQI+-personen en vrouwelijke vluchtelingen en migranten, en dat COVID-19 ook intersectionele gevolgen heeft; overwegende dat vrouwen en meisjes op de korte, middellange en lange termijn onevenredig zwaar zullen worden getroffen en dat de pandemie bestaande structurele genderongelijkheden heeft verergerd, met name voor meisjes en vrouwen uit gemarginaliseerde groepen;

C. overwegende dat uit de initiële officiële sterftecijfers blijkt dat de sterfte door het virus bij oudere mannen hoger is, maar dat vrouwen een groter risico op besmetting lopen vanwege hun onevenredig hoge vertegenwoordiging onder eerstelijnswerkers in essentiële sectoren tijdens de huidige crisis;

D. overwegende dat de EU en de lidstaten niet voorbereid waren op een dergelijke gezondheidscrisis; overwegende dat toegang tot gezondheidszorg zonder discriminatie een fundamenteel mensenrecht is; overwegende dat de reeds bestaande belemmeringen voor de toegang tot intensieve zorgen aanzienlijk verergerd zijn door de gezondheidscrisis; overwegende dat de toegang tot intensieve zorgen voor dringende klachten, waaronder voor vrouwen, vertraging heeft opgelopen en soms werd belemmerd als gevolg van de annulering of het uitstel van "niet-essentiële" gezondheidsdiensten; overwegende dat de toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg en -diensten in dit opzicht ernstig is verstoord, met ernstige gevolgen, en dat er in bepaalde lidstaten pogingen zijn ondernomen om het recht op veilige en legale abortus te beperken; overwegende dat onder meer de toegang tot kraamzorg en veilige bevallingen, de beschikbaarheid van anticonceptiemiddelen, veilige abortus, ivf-diensten en voorzieningen voor klinische begeleiding in het geval van verkrachting essentiële behoeften zijn voor vrouwen; overwegende dat vanwege de buitengewone situatie met betrekking tot de nationale zorgstelsels en omdat essentiële openbare diensten en goederen tijdens de crisis schaarser worden, vrouwen en meisjes het risico lopen hun fundamentele recht op gezondheidsdiensten te verliezen; overwegende dat door de inspanningen om uitbraken in te dammen middelen kunnen worden onttrokken aan routinematige gezondheidsdiensten en de reeds beperkte toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten nog kan verslechteren;

E. overwegende dat uit verslagen en cijfers van verschillende lidstaten tijdens en na de lockdownperiode blijkt dat het huiselijk en gendergerelateerd geweld, met inbegrip van fysiek geweld, psychisch geweld, dwang en cybergeweld, in zorgwekkende mate is toegenomen; overwegende dat geweld geen privéaangelegenheid is, maar een maatschappelijk probleem; overwegende dat lockdownmaatregelen het voor slachtoffers van partnergeweld moeilijker maken om hulp te zoeken, aangezien zij vaak samenwonen met hun misbruikers, en dat een beperkte toegang tot ondersteunende diensten, zoals opvangcentra en noodnummers voor vrouwen, en onvoldoende ondersteunende structuren en middelen een reeds bestaande "schaduwpandemie" kunnen verergeren; overwegende dat er in opvangcentra voor vrouwen en meisjes die het slachtoffer zijn geworden van geweld slechts half zoveel bedden zijn als vereist op grond van het Verdrag van Istanbul; overwegende dat het leven en welzijn van veel kwetsbare groepen vrouwen in gevaar zijn als gevolg van de COVID-19-pandemie; overwegende dat femicides niet worden meegeteld in de officiële overlijdensstatistieken van COVID-19, maar wel gerelateerd kunnen zijn aan de uitbraak en de tijdens deze periode genomen lockdownmaatregelen; overwegende dat afzonderings- en quarantainemaatregelen mogelijk hebben geleid tot een hoger risico op vrouwelijke genitale verminking, waarbij gevallen onopgemerkt blijven door de sluiting van de scholen; overwegende dat economische en sociale druk verergerende factoren zijn die op de lange termijn kunnen leiden tot een toename van het huiselijk en gendergerelateerd geweld en het moeilijker kunnen maken voor vrouwen om hun mishandelende partner te verlaten;

F. overwegende dat het toegenomen gebruik van internet tijdens de pandemie leidt tot meer online en door ICT gefaciliteerd gendergerelateerd geweld en meer online seksueel misbruik van kinderen en met name meisjes; overwegende dat mensenrechtenactivisten, vrouwelijke politici, vrouwelijke journalisten, vrouwen die tot een etnische minderheid behoren, inheemse vrouwen, lesbische, biseksuele en transgendervrouwen, en vrouwen met een handicap in het bijzonder het slachtoffer zijn van door ICT gefaciliteerd geweld; overwegende dat jonge vrouwen tussen 18 en 29 jaar in Europa het meeste risico lopen om geconfronteerd te worden met onlinegeweld ([26]);

G. overwegende dat de meerderheid van de werknemers die essentiële diensten verlenen in de huidige crisis vrouwen zijn, waaronder 76 % van de gezondheidswerkers (dokters, verpleegkundigen, verloskundigen, personeel in verzorgingstehuizen), 82 % van de kassiers, 93 % van de kinderverzorgers en leraren, 95 % van de poets- en huishoudelijke hulpen en 86 % van de persoonlijke zorgverleners in de EU ([27]); overwegende dat onze economische, sociale en

([26]) https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf
([27]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers

gezondheidszorgstelsels, ons openbaar leven en onze essentiële activiteiten kunnen worden gehandhaafd dankzij diegenen voor wie fysieke afstand bewaren geen optie is en die derhalve meer risico lopen om het virus door te geven aan hun familie;

H. overwegende dat de lonen in veel essentiële, voornamelijk door vrouwen gedomineerde sectoren laag kunnen zijn, en dat in die sectoren vaak slechts het minimumloon wordt betaald; overwegende dat de horizontale en verticale segregatie op de arbeidsmarkt in de EU nog steeds aanzienlijk is en dat vrouwen oververtegenwoordigd zijn in minder winstgevende sectoren; overwegende dat 30 % van de vrouwen werkzaam is in het onderwijs en in de zorg- en sociale sector, tegenover 8 % van de mannen, en dat 7 % van de vrouwen werkzaam is in de wetenschap, technologie, engineering en wiskunde, tegenover 33 % van de mannen ([28]); overwegende dat de IAO waarschuwt dat bepaalde groepen onevenredig zwaar zullen worden getroffen door de economische crisis, waaronder diegenen die hun eerste stappen zetten op de arbeidsmarkt, waardoor de ongelijkheid zal toenemen, en dat vrouwen minder toegang hebben tot sociale bescherming en een onevenredig zware last zullen dragen; overwegende dat er als gevolg van de crisis reden tot bezorgdheid is over banenverlies in door vrouwen gedomineerde beroepen; overwegende dat door mannen gedomineerde sectoren zich waarschijnlijk eerder zullen herstellen dan typisch door vrouwen gedomineerde sectoren; overwegende dat het herstelplan "Next Generation EU" voldoende gericht moet zijn op de sectoren waarin vrouwen oververtegenwoordigd zijn; overwegende dat in het voorstel van de Commissie voor een herstelplan wordt benadrukt dat investeringen in de digitale transitie de sleutel vormen tot de toekomstige welvaart en veerkracht van Europa; overwegende dat uit de gendergelijkheidsindex van 2019 blijkt dat er in de digitale sector nog altijd sprake is hardnekkige ongelijkheden tussen mannen en vrouwen, en dat er tijdens de digitale transformatie van de arbeidsmarkt inspanningen moeten worden geleverd om genderkloven en segregatie op de arbeidsmarkt te beperken;

I. overwegende dat vrouwen vaker een tijdelijke, deeltijdse of precaire baan hebben dan mannen (26,5 % van de vrouwen tegenover 15,1 % van de mannen ([29])) en dat ze daarom aanzienlijk worden geraakt door banenverlies en tijdelijke werkloosheid als gevolg van de crisis, wat op lange termijn zo zal blijven;

J. overwegende dat uit onderzoek van Eurofound blijkt dat de COVID-19-crisis een ernstig risico inhoudt dat de vooruitgang die op het gebied van gendergelijkheid met betrekking tot arbeidsparticipatie is geboekt, tientallen jaren wordt teruggedraaid, met name als de activiteit in sectoren waarin vrouwen oververtegenwoordigd zijn verder wordt belemmerd ([30]); overwegende dat uit onderzoek blijkt dat de afname van de arbeidsparticipatiekloof tussen mannen en vrouwen tussen 2015 en 2018 is gestagneerd en dat de aanhoudende ongelijkheid in arbeidsparticipatie Europa meer dan 335 miljard EUR per jaar kost, wat in 2019 overeenkwam met 2,41 % van het bnp ([31]);

K. overwegende dat de verschillende gevolgen van de crisis voor vrouwen en mannen goed worden aangetoond door de werkzaamheden van onder andere EIGE en UN Women; overwegende dat de volledige impact van de crisis echter moeilijk te meten is gezien het gebrek aan vergelijkbare, naar gender uitgesplitste gegevens in de verschillende lidstaten; overwegende dat de COVID-19-pandemie een ongekende impact op de Europese arbeidsmarkt heeft gehad; overwegende dat de situatie zorgvuldig per sector moet worden beoordeeld, waarbij de gegevens naar geslacht en leeftijd worden uitgesplitst, zowel tijdens de crisis als in de herstelperiode; overwegende dat de volledige gevolgen van de pandemie op economisch, sociaal en werkgelegenheidsgebied nog niet bekend zijn, maar dat voorlopige studies, waaronder van Eurofound, wijzen op een aanzienlijk banenverlies in de dienstensector en de industrie, evenals in contactsectoren zoals de detailhandel, de recreatieve sector en de verlening van persoonlijke diensten, waarin overwegend vrouwen werken; overwegende dat andere sectoren, waaronder de publieke, de medische en de ICT-sector, ondanks de crisis de werkzekerheid echter hebben weten te bewaren;

L. overwegende dat startende ondernemers aanzienlijk zijn getroffen door de crisis;

M. overwegende dat COVID-19 een allang bestaand probleem op het gebied van de zorgverlening in veel EU-lidstaten heeft blootgelegd; overwegende dat zorg als geheel en als voortdurend proces moet worden beschouwd, van kinderzorg en naschoolse opvang tot zorg voor personen met een handicap en ouderenzorg;

([28]) EIGE, gendergelijkheidsindex 2019.
([29]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/economic-hardship-and-gender
([30]) Eurofound, enquête over COVID-19, 2020.
([31]) Eurofound, "Closing gender gaps in employment: defending progress and responding to COVID-19 challenges", 2020.

N. overwegende dat door de sluiting van scholen, zorgcentra en werkplaatsen de ongelijke verdeling van onbetaalde huishoudelijke en zorgtaken thuis is toegenomen voor vrouwen, die vaak niet alleen een evenwicht moesten vinden met betrekking tot telewerk, maar het ook moesten stellen zonder voldoende steun voor kinder- en ouderenzorg; overwegende dat telewerken kinderopvang niet kan vervangen; overwegende dat vrouwen gewoonlijk 13 uur per week meer dan mannen besteden aan onbetaalde zorg en huishoudelijk werk ([32]); overwegende dat de COVID-19-crisis mannen de kans heeft geboden om meer zorgtaken op zich te nemen, maar ook heeft aangetoond dat de verdeling van de zorg en huishoudelijke taken nog steeds ongelijk is en dat vrouwen en meisjes daar waarschijnlijk meer door worden getroffen; overwegende dat het zoeken naar een evenwicht tussen telewerk en gezinstaken voor extra druk zorgt en dat vrouwen derhalve worden geconfronteerd met een grotere emotionele, geestelijke en sociale belasting; overwegende dat dit kan leiden tot minder verwezenlijkingen op het werk en een invloed kan hebben op hun professionele ontwikkeling in vergelijking met hun mannelijke collega's;

O. overwegende dat alleenstaande ouders onevenredig zwaar worden belast, van wie 85 % vrouwen zijn, wat neerkomt op 6,7 miljoen alleenstaande moeders in de EU ([33]), van wie bijna de helft ernstig gevaar loopt op sociale uitsluiting en armoede;

P. overwegende dat uit onderzoek ([34]) blijkt dat COVID-19 een grotere impact heeft gehad op vrouwen met jonge kinderen dan op mannen in dezelfde thuissituatie; overwegende dat bijna een derde (29 %) van de vrouwen met jonge kinderen het moeilijk vond zich te concentreren op het werk, tegenover 16 % van de mannen met jonge kinderen; overwegende dat twee keer meer vrouwen met kinderen (29 %) zich na hun werk te moe voelden om huishoudelijk werk te verrichten, tegenover 16 % van de mannen; overwegende dat in april 2020 vrouwen met kinderen tussen 0 en 11 jaar vaker dan mannen met kinderen in dezelfde leeftijdsgroep last hadden van spanning (23 % tegenover 19 %) of zich eenzaam (14 % tegenover 6 %) en gedeprimeerd (14 % tegenover 9 %) voelden;

Q. overwegende dat in het voorstel van de Commissie voor een herstelplan de nadruk wordt gelegd op investeringen in de groene transitie; overwegende dat het effect van de klimaatverandering anders wordt ervaren door vrouwen, aangezien zij om verschillende redenen met meer risico's en lasten worden geconfronteerd; overwegende dat gendergelijkheid en het betrekken van vrouwen bij besluitvormingsprocessen voorwaarden zijn voor duurzame ontwikkeling en een efficiënt beheer van de klimaatproblematiek; overwegende dat alle klimaatmaatregelen een gender- en intersectioneel perspectief moeten hebben;

R. overwegende dat bepaalde groepen in de maatschappij, zoals alleenstaande ouders, slachtoffers van geweld, vrouwen die tot raciale of etnische minderheden behoren, oudere en jonge vrouwen, vrouwen met een handicap, Romavrouwen, LGBTQI+-vrouwen, vrouwen in de prostitutie en vluchtelingen en migranten, bijzonder kwetsbaar zijn voor het virus en de gezondheids- en socio-economische gevolgen ervan, gezien de maatregelen die zijn genomen en de bestaande tekortkomingen op het gebied van infrastructuur en diensten;

S. overwegende dat dakloze vrouwen tijdens de COVID-19-pandemie met specifieke uitdagingen geconfronteerd blijven worden, aangezien tijdelijk onderdak en noodhuisvesting bijzonder kwetsbaar zijn voor overdracht van ziekten, gendergerelateerd geweld en gebrekkige toegang tot hygiëne en zorgfaciliteiten;

T. overwegende dat COVID-19 een mondiale pandemie is die ieder land ter wereld treft; overwegende dat de pandemie verwoestende gevolgen heeft voor de bevolking in landen met ondergefinancierde gezondheidszorgstelsels, met name vrouwen en meisjes, en de bevolking van door conflicten getroffen landen; overwegende dat door de pandemie meer dan 47 miljoen vrouwen en meisjes in 2021 onder de armoedegrens zullen leven ([35]);

U. overwegende dat uit recente gegevens van het UNFPA blijkt dat het uitstel of de onderbreking van hulpverleningsprogramma's en voorlichting op het gebied van schadelijke praktijken, de komende tien jaar zal leiden tot naar schatting 2 miljoen meer gevallen van vrouwelijke genitale verminking en 13 miljoen meer kinderhuwelijken wereldwijd, in vergelijking met de schattingen van vóór de pandemie;

([32]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([33]) https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/how-will-covid-19-crisis-affect-existing-gender-divides-europe
([34]) Eurofound, enquête over COVID-19, 2020.
([35]) UN Women, "From Insights to Action: Gender Equality in the wake of COVID-19".

Donderdag 21 januari 2021

V. overwegende dat de verlening van diensten moet worden gebaseerd op gegevensgestuurde identificatie van behoeften, waarbij begrotingsmiddelen worden toegewezen op basis van dit onderzoek; overwegende dat in de begrotingen en bij de toewijzing van middelen rekening moet worden gehouden met de verschillende behoeften en omstandigheden van mannen en vrouwen;

W. overwegende dat vrouwen en mannen vanwege het bestaande glazen plafond niet in dezelfde mate betrokken zijn bij de besluitvorming over de herstelfase; overwegende dat vrouwen, en de maatschappelijke organisaties die hen vertegenwoordigen, een actieve en centrale moeten spelen in het besluitvormingsproces, om ervoor te zorgen dat bij de besluitvorming over en het ontwerp, de tenuitvoerlegging en de monitoring van de herstelfase en aanverwante maatregelen op lokaal, regionaal, nationaal en EU-niveau rekening wordt gehouden met hun standpunten en behoeften;

X. overwegende dat kwesties met betrekking tot vrouwenrechten en de bevordering van gendergelijkheid moeten worden gemainstreamd en op het hoogste niveau moeten worden besproken, met name met het oog op de uitvoering van de gendergelijkheidsstrategie van de EU; overwegende dat het Europees Parlement een Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid heeft en dat de Commissie een commissaris heeft die exclusief met gelijkheid belast is, maar dat er geen specifieke Raadsformatie bestaat die gewijd is aan gendergelijkheid en dat de ministers en staatssecretarissen die bevoegd zijn voor gendergelijkheid geen specifiek forum hebben voor debat en besluitvorming;

Y. overwegende dat de op dit gebied geïdentificeerde essentiële acties zullen zorgen voor weerbaarheid en paraatheid voor toekomstige crises;

Algemene opmerkingen

1. benadrukt de noodzaak van een gendergevoelige aanpak, waarbij gendermainstreaming en genderbudgettering in alle aspecten van de respons op de COVID-19-crisis worden toegepast, om tijdens de pandemie en de periode erna vrouwenrechten te behouden en te beschermen en om gendergelijkheid te bevorderen;

2. benadrukt dat de lessen die in vorige crises en de huidige crisis zijn geleerd in de toekomst moeten worden toegepast op de ontwikkeling en uitvoering van beleid om fouten uit het verleden niet te herhalen, en dat er voor alle stadia van toekomstige crises een gendergevoelige respons moet worden voorbereid om negatieve gevolgen voor de rechten van vrouwen te voorkomen; roept de Commissie ertoe op een permanent netwerk in het leven te roepen voor de uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten over de aanpak van de gendergerelateerde aspecten van COVID-19; roept de Raad op een specifieke Raadsformatie op te zetten die gewijd is aan gendergelijkheid, evenals een formele werkgroep om gemeenschappelijke en concrete maatregelen in te voeren om de uitdagingen op het gebied van de rechten van vrouwen en gendergelijkheid aan te gaan en ervoor te zorgen dat kwesties inzake gendergelijkheid op het hoogste politieke niveau worden besproken;

3. benadrukt dat de Commissie en de lidstaten automatisch gendereffectbeoordelingen moeten uitvoeren, waaronder voor maatregelen die deel uitmaken van het herstelplan; is voornemens om via het standpunt van het Parlement gendergelijkheid te integreren en te versterken in "Next Generation EU";

4. dringt er bij de Commissie op aan de prevalentie van het virus bij werknemers in essentiële sectoren tijdens de huidige crises te onderzoeken, met name bij vrouwen en etnische minderheden vanwege hun onevenredig hoge vertegenwoordiging in deze sectoren; spoort de Commissie en de lidstaten ertoe aan passende maatregelen te treffen om de veiligheid op het werk te vergroten, en verzoekt de lidstaten hun arbeidsvoorwaarden te verbeteren, waaronder door middel van de Kaderrichtlijn ([36]), Richtlijn 92/85/EEG en het strategisch EU-kader voor gezondheid en veiligheid op het werk voor de periode na 2020;

5. verzoekt de lidstaten, de Commissie, Eurostat en EIGE om regelmatig gegevens te verzamelen over COVID-19 die onder andere zijn uitgesplitst naar geslacht, leeftijd en intersectionele discriminatie, evenals gegevens over de socio-economische gevolgen van het virus; benadrukt dat herstelmaatregelen moeten worden vastgesteld op basis van naar geslacht uitgesplitste gegevens om te verzekeren dat de respons alomvattend is, met bijzondere aandacht voor gebieden waarvoor de gegevens schaars en niet vergelijkbaar zijn, zoals geweld tegen vrouwen en zorgdiensten; benadrukt dat dergelijke gegevens systematisch moeten worden geproduceerd en openbaar beschikbaar moeten zijn; wijst erop dat de Commissie en de lidstaten de capaciteitsopbouw van nationale instanties voor statistiek en andere in dat opzicht relevante actoren moeten ondersteunen;

([36]) Richtlijn 89/391/EEG van de Raad van 12 juni 1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk (PB L 183 van 29.6.1989, blz. 1).

6. benadrukt de noodzaak van gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen, ook uit de kwetsbaarste groepen, in leidinggevende functies en in het besluitvormingsproces bij de vaststelling en opheffing van maatregelen in tijden van crisis, en in alle stadia van het ontwerp, de goedkeuring en uitvoering van herstelplannen, zodat hun specifieke behoeften en omstandigheden volledig en op gepaste wijze in aanmerking worden genomen en zodat doeltreffende en gerichte maatregelen worden gepland om ervoor te zorgen dat het noodzakelijke steunpakket aan hun behoeften voldoet; roept de lidstaten op om in tijden van crisis gerichte taskforces in te stellen waarbij relevante belanghebbenden en vertegenwoordigers van vrouwenorganisaties betrokken zijn om te zorgen voor gendermainstreaming; roept de nationale parlementen van de lidstaten op commissies in het leven te roepen die gewijd zijn aan het effect van de COVID-19-crisis op vrouwen en meisjes, om zo te zorgen voor een speciale ruimte voor debat over en toezicht op de crisis en de gendereffecten daarvan; is ingenomen met het voornemen van de Commissie om aan te dringen op de goedkeuring van het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de verbetering van de man-vrouwverhouding bij niet-uitvoerende bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen en daarmee samenhangende maatregelen ([37]) (de richtlijn vrouwelijke bestuurders), en verzoekt de Raad dit voorstel te deblokkeren en aan te nemen; benadrukt verder dat meer vrouwen moeten worden betrokken bij het EU-mechanisme voor civiele bescherming en overige crisisresponsmechanismen op zowel EU- als nationaal niveau; verbindt zich er bovendien toe om te waarborgen dat panels tijdens de hoorzittingen en workshops van het Parlement genderevenwichtig zijn en om de discussies over herstelmaatregelen te verrijken door middel van diversiteit;

7. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan desinformatie, negatieve publieke verklaringen, onvoldoende prioritering, beperkte of geweigerde toegang tot relevante diensten en regressieve initiatieven op het gebied van vrouwenrechten, LGBTQI+-rechten en gendergelijkheid nauwlettend te volgen en er streng op te reageren; verzoekt de Commissie om toe te zien op de steeds kleiner wordende ruimte voor maatschappelijke organisaties en demonstraties in verband met de hierboven vernoemde onderwerpen als gevolg van de lockdownmaatregelen, als kwesties die verband houden met de democratie en de grondrechten tijdens de COVID-19-crisis in de periode na de crisis; merkt op dat er passende maatregelen worden genomen indien wordt vastgesteld dat schendingen van de rechtsstaatbeginselen in een lidstaat op een voldoende directe manier afbreuk doen of ernstig afbreuk dreigen te doen aan het goede financiële beheer van de Uniebegroting of de bescherming van de financiële belangen van de Unie; roept de lidstaten op om ervoor te zorgen dat restrictieve noodmaatregelen uitsluitend dienen ter bestrijding van de pandemie, beperkt zijn in de tijd en niet in strijd zijn met de grondrechten;

Gezondheidsgerelateerde aspecten en genderimpact van COVID-19

8. is bezorgd over het hoge sterftecijfer door COVID-19; wijst op het initiële hogere sterftecijfer onder mannen en spoort de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de relevante EU-agentschappen aan de verschillende gezondheidseffecten voor mannen en vrouwen te onderzoeken; roept de Commissie ertoe op de situatie te blijven volgen teneinde de langetermijneffecten van het virus op de gezondheid van mannen en vrouwen te begrijpen; benadrukt dat klinisch onderzoek naar het virus een evenwichtige gendervertegenwoordiging moet omvatten om na te kunnen gaan hoe het virus en een potentieel vaccin of mogelijke behandeling een andere impact hebben op mannen en vrouwen;

9. spoort de lidstaten aan om de toegang tot essentiële, kwalitatieve medische en psychologische gezondheidszorg die geen verband houdt met COVID-19 te waarborgen voor vrouwen en mannen, zoals kankerscreening en -behandeling, zwangerschaps- en neonatale gezondheidszorg en spoedeisende zorg voor personen met een hartaanval of beroerte; dringt er bij de lidstaten op aan om op die gebieden in overeenstemming met de richtsnoeren van de WHO te handelen;

10. betreurt dat de toegang tot diensten voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRHR) in sommige lidstaten tijdens de crisis is verwaarloosd, beperkt of zelfs is aangevallen; benadrukt dat de lidstaten de kwaliteit van en de betaalbare toegang zonder discriminatie tot diensten, informatie en goederen op het gebied van SRHR moeten waarborgen tijdens en na de crisis, evenals tijdens vergelijkbare noodsituaties, door te erkennen dat dit essentiële, levensreddende en vaak tijdgevoelige diensten zijn die in overeenstemming met de WHO-richtsnoeren en een patiëntgerichte, op de mensenrechten gebaseerde benadering moeten worden verleend; verwerpt nadrukkelijk alle pogingen om SRHR- en LGBTQI+-rechten te beknotten en wijst erop dat tegenstanders van SRHR deze crisis niet mogen misbruiken om de rechten van vrouwen, zoals het recht op veilige abortus, in te perken; roept de Commissie op de uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten te vergemakkelijken en maatschappelijke organisaties, die vaak deskundig zijn op deze gebieden, te betrekken bij nieuwe methoden voor het verlenen van SRHR-zorg en manieren om lacunes in de dienstverlening aan te

([37]) COM(2012)0614.

pakken; benadrukt dat het belangrijk is te communiceren met dienstverleners om duidelijk te maken dat deze diensten essentieel blijven en continu moeten worden verleend; beklemtoont dat alle kraamzorg beschikbaar moet blijven en over voldoende personeel en middelen moet beschikken;

11. spoort de lidstaten aan om te investeren in robuuste en veerkrachtige gezondheidszorgstelsels en om essentiële werknemers, zoals gezondheids- en maatschappelijk werkers, te prijzen en te ondersteunen door veilige arbeidsomstandigheden te waarborgen, gepaste uitrusting te bieden, voorwaarden voor een billijke verloning vast te stellen, professionele ontwikkeling mogelijk te maken, onder meer via hoger onderwijs, en de toegang tot diensten zoals kinderopvang en geestelijke gezondheidszorg te waarborgen;

12. spoort de Commissie ertoe aan om bij haar gezondheidsgerelateerde beleidsreacties, waaronder het EU4Health-programma, het kankerbestrijdingsplan van de EU en de gezondheidsstrategie van de EU, rekening te houden met noodsituaties zoals COVID-19, met inbegrip van de gevolgen ervan voor genderspecifieke gezondheidszorgaspecten zoals SRHR; roept de Commissie en de lidstaten op om de gezondheidsgerelateerde aspecten van de strategie voor gendergelijkheid 2020-2025 te behandelen bij de tenuitvoerlegging van het EU4Health-programma, zoals SRHR als integraal onderdeel van gezondheid en een essentieel aspect van het welzijn en de bevordering van gendergelijkheid; vraagt om meer te investeren in diensten die essentieel zijn voor gendergelijkheid en om gender- en gezondheidsdeskundigen en genderevenwicht op te nemen in de tenuitvoerlegging van het EU4Health-programma;

13. herinnert eraan dat toegang tot gezondheidszorg een mensenrecht is en voldoende financiering vereist; herinnert de lidstaten eraan dat ze de unieke behoeften van vrouwen en mannen in aanmerking moeten nemen bij de versterking van de capaciteit van de gezondheidszorgstelsels en van de essentiële infrastructuur als gevolg van COVID-19, in het bijzonder wat betreft gezondheidsuitgaven, ziektedetectie en -respons, paraatheid bij noodsituaties, onderzoek en ontwikkeling en gezondheidswerkers;

14. roept de lidstaten ertoe op om tijdens en na de crisis initiatieven op het gebied van geestelijke gezondheidszorg te steunen, vanwege de stress, angst, depressie en eenzaamheid als gevolg van de lockdown, financiële zorgen en huiselijk geweld of andere factoren die te maken hebben met de crisis, waarbij rekening moet worden gehouden met de verschillende impact op vrouwen en mannen, en roept hen er tevens toe op om financiële middelen te investeren om ervoor te zorgen dat adequate diensten beschikbaar zijn wanneer nodig; verzoekt de Commissie om in heel Europa een campagne inzake geestelijke gezondheid te organiseren;

Gendergerelateerd geweld tijdens COVID-19

15. dringt er bij de lidstaten op aan om bij hun respons op de COVID-19-pandemie gendergerelateerd geweld aan te pakken waarmee vrouwen en meisjes, met inbegrip van transvrouwen, evenals interseksuele en non-binaire personen en genderdiverse personen, worden geconfronteerd; spoort de lidstaten aan gegevens en tendensen te blijven analyseren op het gebied van de prevalentie en melding van alle vormen van gendergerelateerd en huiselijk geweld, evenals de gevolgen voor kinderen, zolang de lockdownmaatregelen gelden en in de periode onmiddellijk daarna; erkent dat de publieke respons ontoereikend is geweest als het gaat om de bestrijding van geweld tegen vrouwen en meisjes en om de noodzaak om geweld tegen vrouwen te voorkomen in noodplannen en bij toekomstige noodsituaties, en dat er te weinig nadruk is gelegd op het invoeren van uitzonderingen op de lockdownregels, het opzetten van hulplijnen en instrumenten en signalen om informatie te delen, het waarborgen van ononderbroken toegang tot gezondheidsdiensten en het behouden van veilige toegang tot rechtswinkels, opvangcentra of alternatieve huisvesting met voldoende capaciteit, politie- en justitiediensten, noodrechtbanken voor het uitvaardigen van de gepaste contactverboden en/of beschermingsbevelen, en het waarborgen dat dit als essentieel wordt beschouwd; vraagt de lidstaten om veilige en flexibele noodwaarschuwingssystemen op te zetten, nieuwe hulpverleningsdiensten per telefoon, e-mail en sms aan te bieden voor onmiddellijke politiebijstand, evenals onlinediensten zoals hulplijnen, verborgen apps, digitale platformen en apotheeknetwerken, en noodfinanciering te verstrekken aan ondersteunende diensten, niet-gouvernementele organisaties en maatschappelijke organisaties; verzoekt de lidstaten te waarborgen dat ondersteunende diensten een gecoördineerde aanpak hanteren om vrouwen die risico lopen te identificeren, teneinde ervoor te zorgen dat al deze maatregelen beschikbaar en toegankelijk zijn voor alle vrouwen en meisjes die onder hun jurisdictie vallen, met inbegrip van diegenen met een handicap, ongeacht hun migratiestatus, en te voorzien in genderbewuste opleidingen voor gezondheidswerkers, eerstelijnspolitieagenten en magistraten; nodigt de lidstaten uit om nationale innovaties en beste praktijken op het gebied van de aanpak van gendergerelateerd geweld te delen, teneinde doeltreffende praktijken beter te kunnen identificeren en bevorderen, en verzoekt de Commissie deze praktijken aan te moedigen;

16. verzoekt de lidstaten om, in het licht van de pandemie, een gecoördineerde benadering tussen de overheid en openbare diensten, ondersteunende faciliteiten en de privésector te waarborgen en om hun protocollen bij te werken die slachtoffers van gendergerelateerd geweld kunnen gebruiken om hulp te zoeken, strafbare feiten te melden en toegang te krijgen tot gezondheidsdiensten, evenals getuigen aan te moedigen om dergelijke strafbare feiten te melden; dringt er bij de Commissie op aan een EU-protocol inzake geweld tegen vrouwen in crisis- en noodsituaties op te stellen teneinde geweld tegen vrouwen te voorkomen en slachtoffers van gendergerelateerd geweld te steunen in noodsituaties zoals de COVID-19-pandemie; wijst erop dat dit protocol essentiële beschermingsdiensten voor slachtoffers moet omvatten; is ingenomen met het voorstel van het Duitse voorzitterschap om voor slachtoffers van huiselijk en gendergerelateerd geweld een EU-brede hulplijn in alle talen van de Unie op te zetten en dringt er bij de Raad op aan dit voorstel te steunen;

17. verzoekt de Commissie om bewustmakings-, informatie- en voorlichtingscampagnes te bevorderen over alle vormen van huiselijk en gendergerelateerd geweld, zoals fysiek geweld, seksuele intimidatie en cybergeweld en seksuele uitbuiting, in het bijzonder met betrekking tot nieuwe preventiemaatregelen en flexibele waarschuwingssystemen, teneinde meldingen aan te moedigen, in samenwerking met en gecoördineerd door erkende en gespecialiseerde vrouwenorganisaties; verzoekt de Commissie samen te werken met technologieplatformen binnen de werkingssfeer van de wet inzake digitale diensten om illegale onlineactiviteiten aan te pakken, waaronder ook alle vormen van onlinegeweld tegen vrouwen en meisjes, aangezien het internet sinds het begin van de pandemie op grote schaal wordt gebruikt voor werk, onderwijs en ontspanning en dat ook in de toekomst zo zal blijven;

18. herinnert eraan dat de speciale VN-rapporteur inzake geweld tegen vrouwen heeft opgemerkt dat tijdens de COVID-19-crisis duidelijk is geworden dat centrale verdragen ter bescherming tegen en voorkoming van gendergerelateerd geweld niet goed ten uitvoer zijn gelegd; verzoekt de Raad de ratificatie van het Verdrag van Istanbul door de EU zo snel mogelijk af te ronden op basis van een brede toetreding zonder enige beperkingen, en te pleiten voor de ratificatie, de snelle en goede tenuitvoerlegging en handhaving van het verdrag door alle lidstaten; verzoekt de lidstaten die dat nog niet hebben gedaan het verdrag snel te ratificeren en voldoende financiële en personele middelen ter beschikking te stellen om geweld tegen vrouwen en gendergerelateerd geweld te voorkomen en te bestrijden en slachtoffers, vooral in crisissituaties, te beschermen; dringt er bij de lidstaten op aan rekening te houden met de aanbevelingen van GREVIO en hun wetgeving te verbeteren zodat deze meer in overeenstemming is met de bepalingen van het Verdrag van Istanbul, in het bijzonder wat betreft gezamenlijke definities voor daden van gendergerelateerd geweld;

19. roept de Raad op om geweld tegen vrouwen aan de lijst van strafbare feiten in de EU toe te voegen, en roept de Commissie op om een richtlijn voor te stellen om alle vormen van gendergerelateerd geweld aan te pakken, teneinde een sterk juridisch kader vast te stellen, de uitwisseling van beste praktijken tussen lidstaten te coördineren, de verzameling van accurate en vergelijkbare gegevens te bevorderen, de omvang van het geweld nauwkeurig in kaart te brengen, de mogelijkheid te overwegen om prognoses op te stellen en de gevolgen van COVID-19 voor de verlening van cruciale diensten aan slachtoffers te beoordelen; is ingenomen met de toezegging van de Commissie om een nieuwe EU-enquête over gendergerelateerd geweld uit te voeren, waarvan de resultaten in 2023 zullen worden voorgesteld; benadrukt de noodzaak om geharmoniseerde gegevens over gendergerelateerd geweld te verzamelen en roept de lidstaten op om de relevante gegevens te verzamelen en te verstrekken wanneer daar om wordt gevraagd, waaronder aan Eurostat;

20. bevestigt zijn krachtige steun voor zowel het programma Justitie als het programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden; is ingenomen met de creatie van het nieuwe onderdeel "waarden van de Unie" in het programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden en benadrukt dat het gericht moet zijn op de bescherming en bevordering van en de bewustmaking over rechten, door financiële steun te verlenen aan maatschappelijke organisaties die op lokaal, regionaal en transnationaal niveau actief zijn; herinnert aan het standpunt van het Parlement over het waarborgen van voldoende financiering voor die programma's; is ingenomen met de aanvullende toewijzing voor de vlaggenschipprogramma's, zoals overeengekomen in de slotonderhandelingen tussen het Parlement en de Raad over het MFK voor 2021-2027, waarvan het programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden zal profiteren; is ingenomen met het voorlopig akkoord over de EU-begroting voor 2021, waarin 6,6 miljoen EUR extra wordt toegewezen aan het programma Burgers, gelijkheid, rechten en waarden; benadrukt de noodzaak van voldoende financiering uit deze toewijzingen voor acties die gericht zijn op het voorkomen en bestrijden van gendergerelateerd geweld in het kader van de specifieke doelstelling van Daphne, en is ingenomen met de toewijzing die daarvoor is overeengekomen; benadrukt dat de EU ambitieuzer moet zijn bij de verdediging van onze waarden en in voldoende financiering voor deze activiteiten moet voorzien; dringt bovendien aan op de dringende tenuitvoerlegging van duidelijke, gendergerichte maatregelen via de toewijzing van middelen, om tegemoet te komen aan de specifieke behoeften van vrouwen na de crisis, met name op het gebied van werkgelegenheid, gendergerelateerd geweld en SRHR, waaronder in andere programma's en instrumenten binnen "Next Generation EU", en het MFK voor 2021-2027, in overeenstemming met de tweeledige aanpak van de strategie voor gendergelijkheid; roept de lidstaten en de Commissie op om dit in aanmerking te nemen wanneer ze nationale COVID-19-responsplannen indienen, om terdege rekening te houden met bestaande maatregelen en financiering, en om gendergelijkheid een centrale plaats te geven in het economisch herstel; verzoekt de lidstaten en de Commissie om gendermainstreaming en genderbudgettering toe te passen in de herstelmaatregelen;

Donderdag 21 januari 2021

21. toont zich ernstig verontrust over de impact van de crisis op LGBTQI+-personen, en in het bijzonder op jongeren, van wie velen fysieke afstandsregels hebben moeten naleven of in quarantaine zijn moeten gaan in vijandige gezinsomgevingen, waardoor zij meer risico lopen om het slachtoffer te worden van huiselijk en LGBTQI+-foob geweld; merkt op dat een groter dan gemiddeld percentage LGBTQI+-personen werkloos is of een onzekere baan heeft met beperkte en instabiele financiële middelen waardoor zij in een vijandige of gewelddadige omgeving moeten blijven; verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat bij alle COVID-19-initiatieven op het gebied van huiselijk, gendergerelateerd en seksueel geweld rekening wordt gehouden met het verhoogde risico en de specifieke problemen van LGBTQI+-personen en dat ondersteuningsdiensten voor slachtoffers en speciale COVID-19-initiatieven in reactie op huiselijk geweld uitdrukkelijk LGBTQI+-slachtoffers van huiselijk geweld proberen te bereiken;

22. roept de lidstaten ertoe op de verlening van doeltreffende, toegankelijke, betaalbare en kwalitatieve medische en psychologische ondersteuning te waarborgen voor slachtoffers van gendergerelateerd geweld, met inbegrip van diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid, in het bijzonder in tijden van crisis, wanneer dergelijke ondersteuning als essentieel moet worden beschouwd; vraagt de Commissie om nauw samen te werken met de lidstaten om de volledige tenuitvoerlegging van de richtlijn slachtofferrechten ([38]) te verzekeren, met bijzondere aandacht voor het genderperspectief naar aanleiding van haar recente uitvoeringsverslag ([39]) en met het oog op de versterking van de rechten van slachtoffers van gendergerelateerd geweld in de nieuwe strategie inzake slachtofferrechten;

COVID-19, de economie, het herstel en de genderimpact

23. roept de Commissie, het Parlement en de Raad ertoe op rekening te houden met het feit dat de COVID-19-crisis vrouwen onevenredig zwaar treft op socio-economisch gebied, waaronder op het gebied van hun inkomen en arbeidsparticipatie, en zal leiden tot nog grotere ongelijkheid tussen mannen en vrouwen en discriminatie op de arbeidsmarkt, en verzoekt hen om samen met de lidstaten de socio-economische behoeften van vrouwen en mannen na de crisis grondig te onderzoeken en specifieke maatregelen te treffen, en bij de tenuitvoerlegging van programma's in het kader van de EU-begroting voor 2021, het volgende MFK en "Next Generation EU" de horizontale en verticale segregatie op de arbeidsmarkt te onderzoeken, waarbij moet worden gewaarborgd dat het genderperspectief en genderbudgettering in alle programma's worden geïntegreerd en dat nadien gendereffectbeoordelingen worden uitgevoerd, zoals bepaald in de gendergelijkheidsstrategie van de Commissie voor 2020-2025; dringt aan op de doeltreffende tenuitvoerlegging en monitoring van de strategie; roept de lidstaten ertoe op om een hoofdstuk op te nemen in hun nationaal plan voor herstel en veerkracht met gerichte acties om gendergelijkheid te bevorderen, dat wordt uitgewerkt in samenwerking met de nationale instanties voor gelijke behandeling;

24. benadrukt dat de aard en de plaats van werk na de crisis moeten worden herbekeken; benadrukt dat telewerken kinderopvang niet kan vervangen en niets afdoet aan de noodzaak van toegang tot betaalbare, kwalitatieve kinderopvang of van aanpassingen van de werkplek in verband met handicaps; wijst erop dat flexibel werk, zoals overeengekomen met de werkgever, het voor vrouwen en mannen mogelijk kan maken om vanuit huis of lokale coworkingruimtes te werken en tot een beter evenwicht tussen werk en privéleven kan leiden, wat mogelijk kan leiden tot genderinclusieve groei op de lange termijn; merkt op dat deze aanpak extra impulsen kan geven aan plattelandsgebieden en hun infrastructuur; verzoekt de Commissie te waarborgen dat de Barcelona-doelstellingen worden gehaald; dringt er bij de lidstaten op aan onverwijld het IAO-Verdrag betreffende geweld en intimidatie uit 2019 (nr. 190) te ratificeren en het toe te passen samen met de bijbehorende aanbeveling (nr. 206) die betrekking heeft op alle plaatsen waar werkgerelateerd geweld en intimidatie kunnen voorkomen, zoals openbare en private werkplekken en werkgerelateerde communicatie;

25. roept de Commissie ertoe op uitgesplitste en vergelijkbare gegevens te verzamelen over de verlening van verschillende soorten zorg, waaronder kinderopvang, ouderenzorg en gehandicaptenzorg, alsook over het geslacht, de leeftijd en de arbeidssituatie van de zorgverleners, en die te gebruiken voor een onderzoek naar de zorgkloof, met het oog op een EU-zorgstrategie die een holistische en levenslange aanpak van zorg biedt, rekening houdend met de behoeften van zorgverleners en de mensen voor wie zij zorgen; merkt op dat de bevoegdheden van de lidstaten en de regio's in de strategie moeten worden geëerbiedigd, maar dat de strategie ook gericht moet zijn op betere samenwerking en coördinatie op EU-niveau, door middel van relevante initiatieven en investeringen, waaronder in het kader van het InvestEU-programma en de faciliteit voor herstel en veerkracht, in het belang van formele en informele zorgverleners en de mensen voor wie zij

([38]) Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten (PB L 315 van 14.11.2012, blz. 57).

([39]) Verslag van de Commissie van 11 mei 2020 over de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten (COM(2020)0188).

zorgen; beklemtoont dat samenwerking en maatregelen op EU-niveau in combinatie met een doeltreffend gebruik van EU-middelen kan bijdragen tot de totstandbrenging van kwalitatieve, toegankelijke en betaalbare zorgdiensten;

26. beklemtoont dat investeringen in de zorg belangrijk zijn om gendergelijkheid en de economische empowerment van vrouwen te garanderen, veerkrachtige samenlevingen tot stand te brengen en de regelgeving inzake werkgelegenheid, sociale zekerheid en pensioenen in door vrouwen gedomineerde sectoren te verbeteren, en dat dergelijke investeringen ook een positief effect hebben op het bbp omdat meer vrouwen de kans krijgen betaald werk te verrichten; wijst erop dat er als gevolg van de COVID-19-pandemie en de daarmee samenhangende maatregelen andere modellen voor de zorgverlening moeten komen; verzoekt de Commissie in dit verband de uitwisseling van beste praktijken op het gebied van de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van zorgdiensten en op het gebied van de verschillende zorgmodellen te vergemakkelijken; spoort de Commissie ertoe aan de situatie van mantelzorgers te onderzoeken en beste praktijken uit te wisselen over de manier waarop de lidstaten hun werk kunnen regulariseren; dringt er bij de lidstaten op aan te voorzien in de behoeften van zorgverleners bij pensionering; vraagt in dat opzicht om een voorstel voor een aanbeveling van de Raad inzake sociale bescherming en diensten voor zorgverleners;

27. dringt er bij de lidstaten op aan om mannen, bijvoorbeeld door middel van stimuleringsmaatregelen, aan te sporen om gebruik te maken van flexibele werkregelingen, aangezien een onevenredig aantal vrouwen gewoonlijk een beroep doet op dergelijke regelingen; spoort de lidstaten aan de richtlijn betreffende het evenwicht tussen werk en privéleven onverwijld om te zetten en ten uitvoer te leggen en verzoekt de Commissie om de tenuitvoerlegging van de richtlijn door de lidstaten jaarlijks systematisch en nauwlettend te monitoren; spoort de lidstaten aan tekortkomingen op het gebied van een goed evenwicht tussen werk en privéleven aan te pakken door verder te gaan dan de normen die in de richtlijn zijn vervat, met name gezien de noodzaak om de omstandigheden die door de COVID-19-maatregelen aan het licht zijn gekomen, en de gevolgen daarvan voor de medische protocollen in instellingen, met inbegrip van kinderopvangvoorzieningen, aan te pakken;

28. verzoekt de lidstaten, zolang de maatregelen om de COVID-19-crisis aan te pakken van kracht zijn, een speciaal, niet-overdraagbaar verlof voor verzorgers en werkende ouders in te voeren met volledig behoud van loon;

29. erkent dat alleenstaande ouders, van wie een grote meerderheid (85 %) vrouwen zijn, tijdens de pandemie en de periode na de crisis worden geconfronteerd met unieke en uitdagende omstandigheden als gevolg van meerdere lasten, waaronder voortdurende zorgverlening, zorgen over voogdijregelingen en mogelijke financiële zorgen en eenzaamheid; roept de Commissie en de lidstaten ertoe op rekening te houden met hun specifieke situatie en deze verder te onderzoeken, met inbegrip van de bijkomende lasten op het gebied van werk, onderwijs en zorg, de toegang tot advocaten en de uitvoering van voogdijregelingen;

30. benadrukt dat het belangrijk is de deelname van vrouwen aan de economie te vergroten en te zorgen voor inclusievere groei als deel van de oplossing voor het herstel na de pandemie, aangezien gelijke kansen en een grotere arbeidsmarktparticipatie van vrouwen kunnen zorgen voor meer banen, economische welvaart en een groter concurrentievermogen in de EU; spoort de lidstaten aan om de richtsnoeren van de Commissie voor het werkgelegenheidsbeleid in de EU te volgen, met inachtneming van hun nationale arbeidsmarktmodellen; verzoekt de lidstaten in dit verband om terdege rekening te houden met arbeidsmarktsegregatie, onzeker werk en de loon- en pensioenkloof, teneinde de arbeidsomstandigheden en sociale bescherming te verbeteren door middel van op maat gesneden beleid;

31. benadrukt dat een gelijk loon voor gelijk en gelijkwaardig werk voor vrouwen en mannen een leidend beginsel moet zijn voor de Commissie, het Parlement en alle lidstaten bij het ontwerp van responsmaatregelen in het kader van de COVID-19-crisis; spoort de Commissie aan haar toezegging na te komen om snel bindende maatregelen op het gebied van loontransparantie voor te stellen om de loon- en pensioenkloof tussen vrouwen en mannen doeltreffend aan te pakken, aangezien economische indicatoren aangeven dat beide kloven ten gevolge van de pandemie nog breder worden; roept de Commissie in dit verband op om de beste praktijken van de lidstaten in aanmerking te nemen en terdege rekening te houden met de unieke omstandigheden van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en de verschillende arbeidsmarktmodellen in de EU; verzoekt de Commissie voorts om Richtlijn 2006/54/EG te herzien;

32. wijst op de uitdagingen voor de huishoud- en thuiszorgsector en zijn werknemers; roept de lidstaten op om IAO-Verdrag nr. 189 inzake huishoudelijk personeel te ratificeren en ervoor te zorgen dat de sector in aanmerking komt voor maatregelen tot matiging van de financiële gevolgen van de crisis zodat zij hun activiteit in adequate omstandigheden kunnen hervatten; verzoekt de lidstaten de huishoudsector te regulariseren;

33. is ingenomen met het investeringsinitiatief coronavirusrespons (CRII) en het CRII+-pakket dat het cohesiebeleid mobiliseert om de meest getroffen sectoren te ondersteunen, en dringt tevens aan op gerichte maatregelen in sectoren waar vooral vrouwen werken; benadrukt het belang van het instrument van de Commissie voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid te beperken in een noodtoestand (SURE), dat inkomenssteun biedt aan werklozen en tijdelijk werklozen; benadrukt dat het nodig is de impact van deze instrumenten op de situatie van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt van

de EU te beoordelen en toekomstige beleidsmaatregelen daaraan aan te passen; beklemtoont de noodzaak van omscholings- en bijscholingsprogramma's voor vrouwen om rekening te houden met verschuivingen op de arbeidsmarkt ten gevolge van COVID-19;

34. roept de Commissie ertoe op ondernemers, en met name vrouwelijke ondernemers, te ondersteunen wanneer zij vaardigheden of interesses die zij tijdens de COVID-19-periode hebben opgedaan verder willen ontwikkelen of erop willen voortbouwen, waaronder door middel van ondernemingskansen voor moeders, alleenstaande ouders en anderen die minder geneigd zijn ondernemer te worden, teneinde hun financiële onafhankelijkheid te bevorderen en de toegang tot en de kennis over leningen, aandelenfinanciering en microfinanciering via EU-programma's en -fondsen te verbeteren, zodat de crisis een kans wordt om vooruitgang te boeken door middel van aanpassing en transformatie als onderdeel van de groene en digitale economie; verzoekt de EU-instellingen en de lidstaten bijzondere nadruk te leggen op de ondersteuning van kmo's, en in het bijzonder door vrouwen geleide kmo's, die vaak met unieke uitdagingen worden geconfronteerd wat betreft de toegang tot financiering en die in de herstelfase ook steun nodig zullen hebben; verzoekt de Commissie, EIGE en Eurostat om meer gegevens te verzamelen over door vrouwen geleide kmo's, vrouwelijke zelfstandigen en door vrouwen geleide start-ups, en over de impact van de COVID-19-pandemie;

35. verzoekt de Commissie en de lidstaten om de aanwezigheid en bijdrage van vrouwen in de sectoren artificiële intelligentie, wetenschap, technologie, engineering en wiskunde en de digitale sector, evenals in de groene economie te vergroten; dringt aan op een aanpak op meerdere niveaus om de genderkloof in alle lagen van het digitaal onderwijs en werkgelegenheid te dichten teneinde de digitale kloof te dichten die overduidelijk werd toen werk en onderwijs, alsook tal van diensten en voorzieningen plots online verliepen; benadrukt dat door het dichten van de digitale kloof de gendergelijkheid niet alleen op de arbeidsmarkt zal toenemen, maar ook op het gebied van toegang tot technologie in het privéleven; verzoekt de Commissie om gendergelijkheid te integreren in de strategie voor de eengemaakte markt en de digitale agenda, teneinde de ondervertegenwoordiging van vrouwen in groeiende sectoren voor de toekomstige EU-economie doeltreffend aan te pakken; is ingenomen met het scorebord "Women in Digital" van de Commissie, waarmee de deelname van vrouwen aan de digitale economie, hun internetgebruik, internetvaardigheden alsook gespecialiseerde vaardigheden en werkgelegenheid worden gemonitord; wijst op het belang ervan om de lidstaten en de Commissie te helpen goed geïnformeerde besluiten te nemen en relevante streefdoelen te bepalen, in het bijzonder gezien de gevolgen van COVID-19;

36. merkt op dat het belangrijk is rekening te houden met de bijzondere situatie van vrouwen die terugkeren uit zwangerschapsverlof en te waarborgen dat zij zonder discriminatie toegang hebben tot overheidssteun;

37. wijst op de uitdagingen voor de landbouwsector en de voedselvoorziening in de EU, evenals de specifieke situatie van vrouwen in plattelandsgebieden; benadrukt dat het huidige thematisch subprogramma voor vrouwen in plattelandsgebieden moet worden behouden via de strategische plannen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, gefinancierd door het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling; beklemtoont dat dit subprogramma erop is gericht de arbeidsparticipatie van vrouwen en vrouwelijk ondernemerschap aan te moedigen; roept in dit verband op om EU-middelen beschikbaar te stellen voor de verbetering van de leef- en arbeidsomstandigheden in plattelandsgebieden; roept bovendien op om na te denken over de rol van vrouwen bij de bescherming van het milieu en de biodiversiteit in het kader van de Europese Green Deal; dringt er bij de lidstaten op aan beste praktijken uit te wisselen over de beroepsstatus van meewerkende echtgenoten in de landbouwsector en verzoekt de Commissie in dit verband richtsnoeren op te stellen;

COVID-19 en intersectionaliteit

38. beklemtoont dat overlappende en structurele discriminatie aanvullende belemmeringen en uitdagingen creëert en negatieve socio-economische gevolgen heeft voor specifieke groepen vrouwen en dat daarom de veiligheid, bescherming en het socio-economisch welzijn van alle personen moet worden gewaarborgd en hun specifieke behoeften in aanmerking moeten worden genomen door bij de maatregelen tijdens en na de crisis een intersectionele benadering te hanteren;

39. benadrukt dat het belangrijk is dat vrouwen en meisjes worden betrokken bij het ontwerp van toegankelijke en gerichte informatie en dat deze informatie in alle contexten wordt verspreid, in het bijzonder in tijden van crisis;

40. onderstreept dat de meeste bewoners van voorzieningen voor langdurige zorg, die in veel landen virushotspots zijn geworden door onder andere het gebrek aan middelen en kennis om hun veiligheid en bescherming te waarborgen, oudere vrouwen zijn, vanwege hun hogere levensverwachting en de hogere kans op gezondheidsproblemen ([40]); roept de Commissie ertoe op de verschillende settings van formele, langdurige zorgverlening en de weerbaarheid ervan tijdens de COVID-19-pandemie te analyseren; roept de lidstaten op om de zorgverlening aan ouderen te onderzoeken, zowel in

([40]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/gender-impacts-health

woonzorgcentra als in de gemeenschapsgebaseerde zorg, waaronder permanente thuiszorg of inwonende zorgverleners, en om het welzijn van oudere vrouwen te waarborgen, met inbegrip van de toegang tot (gezondheids)zorg en financiële onafhankelijkheid; roept de Raad ertoe op streefcijfers vast te stellen voor de verlening van toegankelijke, betaalbare en hoogwaardige langdurige zorg die gelijkwaardig zijn aan de Barcelonadoelstellingen;

41. betreurt dat veel vrouwen met een handicap, met inbegrip van diegenen die voor hun dagelijkse verzorging afhankelijk zijn van anderen, en met name diegenen die in instellingen en andere gesloten settings wonen en die veel steun nodig hebben, aanzienlijk zijn geraakt door de pandemie, en hun gebruikelijke ondersteunende netwerken niet konden gebruiken of geen fysieke afstand konden bewaren, en moeilijkheden hadden bij de toegang tot diensten en goederen; verzoekt de lidstaten te waarborgen dat deze ondersteunende netwerken als essentiële diensten worden beschouwd en goed zijn aangepast aan de omstandigheden, en dat in toekomstige crisis- en noodmaatregelen rekening wordt gehouden met de specifieke behoeften van personen met een handicap, met name vrouwen en meisjes; roept de EU en de lidstaten ertoe op de rechten van alle vrouwen en meisjes met een handicap, zoals verankerd in het Gehandicaptenverdrag, te waarborgen, waaronder hun recht op zelfstandig wonen en op toegang tot onderwijs, arbeid en werkgelegenheid;

42. nodigt de lidstaten uit om te waarborgen dat vrouwelijke en mannelijke migranten worden ondersteund door middel van toegang tot cruciale gezondheidszorg tijdens de crisis; benadrukt dat vluchtelingen- en opvangcentra voldoende rekening moeten houden met de behoeften en risico's van vrouwen en meisjes in het licht van de bekende uitdagingen in verband met social distancing en hygiëne, evenals hun kwetsbaarheid voor gendergerelateerd geweld, en in voldoende financiering moeten voorzien om tegemoet te komen aan deze risico's;

43. benadrukt de unieke omstandigheden van dakloze vrouwen en vrouwen in de prostitutie en hun grotere kwetsbaarheid voor gendergerelateerd geweld, evenals het gebrek aan toegang tot sanitaire en gezondheidszorgvoorzieningen als gevolg van de COVID-19-pandemie en de daaropvolgende noodmaatregelen; verzoekt de lidstaten te waarborgen dat passende steun en diensten worden verleend aan mensen in een kwetsbare situatie, waaronder vrouwen die met armoede worden bedreigd of in armoede leven, en dakloze vrouwen en vrouwen die kwetsbaar zijn voor sociale uitsluiting; is ingenomen met het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD) dat bijkomende middelen biedt om materiële ontbering aan te pakken en maatschappelijke bijstand te verlenen; benadrukt dat het noodzakelijk is om dakloze vrouwen en vrouwen zonder papieren toegang te verschaffen tot gezondheidszorg; merkt op dat de omstandigheden van deze maatschappelijke groepen in aanmerking zijn genomen in het actieplan voor integratie en inclusie van de Commissie; roept de lidstaten ertoe op om in hun plannen voor de bestrijding van de pandemie terdege rekening te houden met dakloze vrouwen;

44. wijst op de bijkomende behoeften van minderheidsgroepen, zoals vrouwen met een Roma-achtergrond, die te maken krijgen met diepgewortelde discriminatie en voortdurende schendingen van hun rechten vanwege een gebrek aan toegang tot basisinfrastructuur, -diensten en -informatie, in het bijzonder tijdens de lockdown;

45. benadrukt de essentiële aard van ondersteuningsdiensten voor LGBTQI+-personen, met inbegrip van geestelijke gezondheidszorg, steungroepen en ondersteuningsdiensten voor slachtoffers van gendergerelateerd geweld;

46. betreurt gevallen van xenofobe en raciale discriminatie, die zijn toegenomen in het kader van de crisis, en spoort de Commissie en de lidstaten ertoe aan een nultolerantiebenadering te hanteren ten aanzien van racistische aanvallen, en een intersectionele aanpak bij hun respons, waarbij de behoeften van gemarginaliseerde bevolkingsgroepen, met inbegrip van raciale en etnische minderheden, in aanmerking moeten worden genomen;

47. dringt er bij de lidstaten op aan de antidiscriminatierichtlijn goed te keuren en uit te voeren en te garanderen dat de diverse en intersectionele vormen van discriminatie in alle EU-lidstaten worden uitgebannen;

48. benadrukt dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat kinderen toegang blijven hebben tot onderwijs, waarbij de nodige aandacht moet worden besteed aan groepen uit gemarginaliseerde socio-economische milieus, kwetsbare kinderen en meisjes die risico lopen op armoede of in armoede leven en die een groter risico lopen op huwelijken op jonge leeftijd of gedwongen huwelijken; wijst op de noodzaak om afstandsonderwijs voor iedereen volledig toegankelijk te maken; wijst erop dat alle jongeren tijdens schoolsluitingen toegang moeten hebben tot de nodige middelen en ondersteuning om het gemakkelijker te maken om opnieuw naar school te gaan zodra de crisis voorbij is;

Extern optreden

49. benadrukt dat de mondiale aard van de COVID-19-pandemie een mondiaal antwoord vereist; wijst op de kwetsbare positie van vrouwen en meisjes in grote delen van de wereld — met name in kwetsbare en door conflicten getroffen staten — in verband met COVID-19, bijvoorbeeld vanwege een gebrek aan toegang tot gezondheidszorg, waaronder SRHR, kwetsbaarheid voor gendergerelateerd geweld, waaronder vrouwelijke genitale verminking en huwelijken op jonge leeftijd

of gedwongen huwelijken, hun arbeidssituatie, een gebrek aan toegang tot onderwijs en extreme armoede en honger; benadrukt dat in veel partnerlanden vrouwen werken in vervrouwelijkte sectoren zoals de kledingindustrie en de voedselproductie, die het hardst zijn getroffen, met domino-effecten op het armoedeniveau van hun gezin en gemeenschap en de financiële onafhankelijkheid, gezondheid en veiligheid van vrouwen en meisjes; verzoekt de Commissie en de lidstaten om te waarborgen dat financiële steun die aan partnerlanden wordt verleend om de crisis het hoofd te bieden, ook wordt toegewezen aan de ondersteuning van vrouwen en meisjes; dringt aan op meer steun voor vrouwenrechtenactivisten en vrouwenrechtenorganisaties en voor hun deelname op alle niveaus van de besluitvorming; benadrukt dat alles in het werk moet worden gesteld om ervoor te zorgen dat het toekomstige vaccin voor iedereen beschikbaar is;

50. is ingenomen met het door de Commissie voorgestelde Team-Europapakket om partnerlanden te helpen in de strijd tegen de COVID-19-pandemie en de gevolgen ervan, en benadrukt de noodzaak van een gendergevoelige aanpak en voor gendergelijkheid geoormerkte uitgaven bij de toewijzing van deze middelen; benadrukt de noodzaak van een gendergevoelige respons op COVID-19 bij de tenuitvoerlegging van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI) en het instrument voor pretoetredingssteun III, teneinde rekening te houden met de unieke omstandigheden van vrouwen en meisjes en meer kansen te creëren in de periode na de crisis; moedigt de voortzetting en prioritering van het onderwijs in noodsituaties tijdens deze periode aan; roept de EU en haar lidstaten ertoe op prioriteit te verlenen aan mondiale solidariteit door een voldoende hoog niveau van financiering voor officiële ontwikkelingshulp te handhaven en door op alomvattende wijze steun te verlenen aan de respons van partnerlanden op de crisis; verzoekt de EU zich in het kader van haar humanitaire en ontwikkelingsrespons op de COVID-19-pandemie, internationale ontwikkeling en het nieuwe genderactieplan III te richten op de verbetering van de toegang tot gezondheidszorg, met inbegrip van SRHR; benadrukt dat gendermainstreaming en genderbudgettering in alle geografische en thematische programma's van het NDICI moeten worden toegepast;

51. verzoekt de Commissie een op waarden gebaseerd EU-handelsbeleid te voeren dat garant staat voor een hoog niveau van bescherming van de arbeids- en milieurechten en eerbiediging van de fundamentele vrijheden en de mensenrechten, met inbegrip van gendergelijkheid; herinnert eraan dat gendermainstreaming moet worden toegepast op alle EU-handels- en investeringsovereenkomsten en dat deze een ambitieus en afdwingbaar hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling moeten bevatten; herinnert eraan dat onderhandelingen over handelsovereenkomsten een belangrijk instrument zijn om gendergelijkheid te bevorderen en de empowerment van vrouwen in derde landen te ondersteunen; roept op tot de bevordering van en steun voor de opname van specifieke genderhoofdstukken in de handels- en investeringsovereenkomsten van de EU op basis van hun toegevoegde waarde, voortbouwend op bestaande internationale voorbeelden;

52. roept de Europese Commissie ertoe op vrouwen en meisjes centraal te stellen in haar mondiale respons en hen ten volle te betrekken, naar hen te luisteren en hen in staat te stellen een actieve rol te spelen in de respons op de pandemie;

Gender en het herstel

53. roept de Commissie en de lidstaten ertoe op om de genderspecifieke impact van en de behoeften die voortvloeien uit de crisis en de socio-economische gevolgen ervan volledig te analyseren; roept de Commissie en de lidstaten op om extra en gerichte begrotingsmiddelen toe te wijzen om vrouwen te helpen de crisis te boven te komen, onder meer bij de tenuitvoerlegging van het herstelpakket, en met name op het gebied van werkgelegenheid, geweld en SRHR, en verzoekt hen om die uitgaven te monitoren en gendermainstreaming toe te passen op alle begrotings-, beleids- en wetgevingsvoorstellen, in overeenstemming met de toezeggingen in het kader van de gendergelijkheidsstrategie; verzoekt de Commissie het verband tussen klimaatveranderingsbeleid, digitaal beleid en gendergelijkheid in haar toekomstige voorstellen te versterken; benadrukt dat voorbereidende actie de beste manier is om op alle gebieden weerbaarheid op te bouwen voor toekomstige crises;

54. roept ertoe op gendergelijkheid tot een van de beleidsprioriteiten te maken die moeten worden aangepakt tijdens de komende conferentie over de toekomst van Europa, en vraagt de EU om het genderevenwicht in haar organen te waarborgen en om vrouwenrechtenorganisaties en vrouwenorganisaties te betrekken bij haar werkzaamheden, om ervoor te zorgen dat de behoeften van vrouwen in aanmerking worden genomen na de COVID-19-crisis;

55. dringt er bij de EU en de lidstaten op aan een omgeving te handhaven die bevorderlijk is voor organisaties van het maatschappelijk middenveld, met name door middel van politieke steun en voldoende financiering;

o

o o

56. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.